Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

21. února 2013*

„Směrnice 85/384/EHS — Vzájemné uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci v oboru architektury — Článek 10 a čl. 11 písm. g) — Vnitrostátní právní předpisy, které uznávají rovnocennost titulů architekta a inženýra, avšak práce na nemovitostech zařazených do uměleckého dědictví vyhrazují architektům — Zásada rovného zacházení — Čistě vnitřní situace členského státu“

Ve věci C-111/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Itálie) ze dne 6. prosince 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 29. února 2012, v řízení

**Ministero per i beni e le attività culturali,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo,**

**Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno**

proti

**Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia,**

**Consiglio Nazionale degli Ingegneri,**

**Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori,**

**Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona,**

**Alessandru Mosconimu,**

**Comune di San Martino Buon Albergo,**

* Jednací jazyk: italština.

**Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE),**

**Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia,**

za přítomnosti:

**Faccio Engineering Srl,**

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby a C. Vajda, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia a A. Mosconiho L. Manzim, G. Sardosem Albertinim a P. Pivou, avvocati,

— za Consiglio Nazionale degli Ingegneri B. Nascimbenem, avvocato,

— za Consiglio Nazionale degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori a Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona F. Vannim, avvocato,

— za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

— za španělskou vládu S. Centeno Huerta, jako zmocněnkyní,

— za rakouskou vládu A. Poschem, jako zmocněncem,

— za Evropskou komisi H. Støvlbækem a E. Montaguti, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 85/384/EHS ze dne 10. června 1985 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci v oboru architektury obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu (Úř. věst. L 223, s. 15; Zvl. vyd. 06/01, s. 118).

2 Tato žádost byla předložena v rámci dvou sporů ve věci případné zkoušky odborné způsobilosti inženýrů, aby jim mohlo být svěřeno řízení prací na nemovitostech historické a umělecké hodnoty.

## Právní rámec

*Unijní právo*

3 Desátý bod odůvodnění směrnice 85/384 uvádí:

„vzhledem k tomu, že ve většině členských států jsou činnosti v oboru architektury ze zákona nebo fakticky vykonávány osobami, které jsou držiteli titulu architekt, samostatně nebo společně s jiným profesním označením, aniž by tyto osoby měly na výkon těchto činností výhradní právo, nestanoví-li zákon jinak; že zmíněné činnosti nebo některé z nich mohou být rovněž vykonávány jinými odborníky, zejména inženýry, kteří absolvovali speciální odbornou přípravu v oblasti stavebnictví a stavebního inženýrství.“

4 Článek 1 uvedené směrnice zní:

„1. Tato směrnice se vztahuje na činnosti v oboru architektury.

2. Pro účely této směrnice se činnostmi v oboru architektury rozumí činnosti obvykle vykonávané pod profesním označením architekt.“

5 Články 2 až 9 směrnice 85/384 tvoří kapitolu II, jež je nadepsána „Diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci umožňující držiteli přístup k činnostem v oboru architektury pod profesním označením architekt“.

6 Článek 2 této směrnice stanoví, že „[k]aždý členský stát uznává diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci získané na základě vzdělání a odborné přípravy při splnění požadavků článků 3 a 4 vydávané státním příslušníkům členských států ostatními členskými státy“.

7 V souladu s postupem stanoveným v článku 7 uvedené směrnice jsou diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci, které splňují kritéria uvedená v článcích 3 a 4 této směrnice, uvedeny v seznamech a aktualizacích zveřejňovaných pro informaci Komisí Evropských společenství v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

8 Články 10 až 15 téže směrnice tvoří kapitolu III, která je nadepsána „Diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci umožňující držiteli přístup k činnostem v oboru architektury na základě nabytých práv nebo platných vnitrostátních předpisů“.

9 Podle článku 10 směrnice 85/384 „[k]aždý členský stát uznává diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci uvedené v článku 11 vydané ostatními členskými státy státním příslušníkům členských států, kteří jsou ke dni oznámení této směrnice již držiteli tohoto dokladu nebo zahájí studium vedoucí k získání dotyčných diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci nejpozději během třetího školního roku následujícího po oznámení této směrnice, i když nesplňují minimální požadavky stanovené v kapitole II“.

10 Mezi doklady, na které se vztahuje přechodný režim, jsou pro Italskou republiku v čl. 11 písm. g) uvedené směrnice uvedeny:

„[...]

— diplomy ‚laurea in architettura' vydávané vysokými školami, polytechnickými instituty a vysokými instituty architektury v Benátkách a v Reggio-Calabria doplněné diplomem opravňujícím držitele k nezávislému výkonu povolání architekta vydaným ministrem pro vzdělání poté, co uchazeč složil před příslušnou zkušební komisí státní zkoušku opravňující ho k nezávislému výkonu povolání architekta (dott. architetto),

— diplomy ‚laurea in ingegneria' v oboru stavebnictví (sezione costenzione civile) vydávané vysokými školami a polytechnickými instituty doplněné diplomem opravňujícím držitele k nezávislému výkonu povolání v oboru architektury vydaným ministrem pro vzdělání poté, co uchazeč složil před příslušnou zkušební komisí státní zkoušku opravňující ho k nezávislému výkonu povolání (dott. ing. architetto nebo dott. ing. in ingegneria civile)."

11 Článek 16 téže směrnice, který tvoří kapitolu IV, nadepsanou „Užívání akademických titulů", stanoví:

„1. Aniž je dotčen článek 23, zajistí hostitelské členské státy, aby státním příslušníkům členských států, kteří splňují podmínky stanovené v kapitole II nebo III, bylo uznáno právo užívat jejich zákonný akademický titul nebo popřípadě jeho zkratku udělený členským státem původu nebo posledního usazení, a to v jazyce tohoto státu. Hostitelské členské státy mohou stanovit, že za tímto titulem musí následovat název a sídlo zařízení nebo zkušební komise, která jej udělila.

2. Je-li možné zaměnit akademický titul členského státu původu nebo posledního usazení s titulem, který platí v hostitelském členském státě a vyžaduje zde další odbornou přípravu, kterou oprávněná osoba nezískala, může tento hostitelský členský stát stanovit, že tato osoba bude užívat svůj akademický titul členského státu původu nebo posledního usazení ve vhodné podobě, kterou hostitelský členský stát určí."

*Italské právo*

12 Směrnice 85/384 byla do italského vnitrostátního právního řádu provedena legislativním nařízením č. 129 ze dne 27. ledna 1992 (GURI č. 41 ze dne 19. února 1992, s. 18).

13 Článek 1 odst. 2 tohoto legislativního nařízení stanovil:

„Ustanovení, která v Itálii upravují výkon činností osob, které jsou držiteli odpovídajících akademických titulů [v oboru architektury], se nadále uplatní v souladu s pravidly platnými ke dni vstupu tohoto nařízení v platnost."

14 Článek 51 královského nařízení č. 2537 ze dne 23. října 1925 o schválení nařízení týkajícího se povolání inženýra a architekta (GURI č. 37, ze dne 15. února 1925, dále jen „královské nařízení č. 2537/25"), stanoví:

„Předmětem povolání inženýra je projektování, řízení a hodnocení prací těžby, transformace a použití materiálů přímo či nepřímo nezbytných pro výstavbu a průmysl, prací týkajících se silnic a dopravních, odtokových a komunikačních prostředků, staveb všeho druhu, strojů a průmyslových zařízení, jakož i obecně fyzikálních aplikací, geometrických zaměření a hodnotících činností."

15 Článek 52 královského nařízení č. 2537/25 zní:

„Předmětem jak povolání inženýra, tak povolání architekta jsou stavební práce, jakož i geometrická zaměření a s nimi související hodnotící činnosti.

Stavební práce, jež mají významnou uměleckou povahu, jakož i restaurování a obnova budov podle zákona č. 364 ze dne 20. června 1909 o historických památkách a výtvarném umění však přísluší povolání architekta; technickou část však mohou vykonávat architekti i inženýři.“

**Spory v původním řízení a předběžné otázky**

16 Základem sporů v původním řízení je pravidlo italského práva, a sice čl. 52 druhý pododstavec královského nařízení č. 2537/25, podle něhož jsou inženýři, kteří získali své doklady o doložené kvalifikaci v Itálii, vyloučeni ze stavebních prací, které vykazují značnou uměleckou hodnotu nebo souvisejí s restaurováním a renovací nemovitostí kulturní hodnoty.

17 Inženýři, kteří získali své doklady o dosažené kvalifikaci v Itálii, dlouhodobě zpochybňují toto omezení rozsahu jejich činnosti, přičemž se opírají zejména o směrnici 85/384.

18 V projednávané věci byla Consiglio di Stato předložena dvě odvolání proti dvěma protichůdným rozsudkům Tribunale amministrativo regionale del Veneto.

19 První odvolání má původ v implicitním rozhodnutí Soprintendenza per i beni ambientali e architettonici di Verona (Inspektorát pro ekologické a architektonické dědictví ve Veroně), který odmítl, aby A. Mosconi provedl práce na nemovitosti historické a umělecké hodnoty. Alessandro Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia podali žalobu k Tribunale amministrativo regionale del Veneto, v níž uvedli, že vyloučení inženýrů z takových prací je v rozporu se směrnicí 85/384.

20 Uvedený soud předložil v roce 2002 Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, aby zjistil, zda unijní právo, a zejména směrnice 85/384 mají být vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě.

21 Soudní dvůr odpověděl usnesením ze dne 5. dubna 2004, Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia (C-3/02), že jelikož se jedná o čistě vnitřní situaci, ani směrnice 85/384, ani zásada rovného zacházení nebrání vnitrostátní právní úpravě, která v zásadě uznává rovnocennost titulu architekta a inženýra, avšak práce týkající se zejména nemovitostí zařazených do uměleckého dědictví vyhrazuje pouze architektům.

22 V tomto usnesení Soudní dvůr uvedl, že obrácená diskriminace může vyplývat ze skutečnosti, že inženýři, kteří získali své akademické tituly v Itálii, nemají v tomto členském státě přístup k činnosti uvedené v čl. 52 druhém pododstavci královského nařízení č. 2537/25, zatímco tento přístup nelze odmítnout osobám, které jsou držiteli diplomu inženýra vydaného v jiném členském státě, jenž je uveden na seznamu vyhotoveném v souladu s článkem 7 směrnice 85/384 nebo na seznamu obsaženém v článku 11 uvedené směrnice. Soudní dvůr však zastával názor, že jelikož jde o čistě vnitřní situaci, nelze se dovolat zásady rovného zacházení zakotvené v unijním právu, ale že je na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda existuje diskriminace zakázaná vnitrostátním právem, a případně určil, jak musí být tato diskriminace odstraněna.

23 V důsledku výše uvedeného usnesení Tribunale amministrativo regionale del Veneto položil Corte costituzionale otázku ohledně ústavnosti čl. 52 druhého pododstavce královského nařízení č. 2537/25. Usnesením č. 130 ze dne 16. až 19. dubna 2007 shledal Corte costituzionale otázku zjevně nepřípustnou, jelikož napadená ustanovení měla prováděcí, a nikoli legislativní povahu.

24 Rozsudkem č. 3630 ze dne 15. listopadu 2007 vyhověl Tribunale amministrativo regionale del Veneto žalobě, když měl za to, že je nutno neuplatňovat čl. 52 druhý pododstavec královského nařízení č. 2537/25, neboť toto ustanovení je neslučitelné se zásadou rovného zacházení, jak ji vykládá Corte costituzionale, z důvodu, že s tuzemskými odborníky nemůže být zacházeno diskriminačně v porovnání s odborníky, kteří pocházejí z jiných členských států.

25 Proti tomuto rozsudku podalo Ministero per i beni e le attività culturali odvolání k předkládajícímu soudu.

26 Druhé odvolání, které bylo podáno ke Consiglio di Stato, se týká vyhlášení výběrového řízení ze strany Istituzioni di Ricovero e di Educazione di Venezia s cílem zadat službu spočívající v řízení a koordinaci bezpečnosti pro výkon restaurátorských a renovačních prací na Palazzo Contarini del Bovolo v Benátkách.

27 Komory inženýrů v provincii Benátsko napadly u Tribunale amministrativo regionale del Veneto toto vyhlášení veřejné zakázky, jakož i akty o výběru zakázky, neboť zadavatel vyhradil zadané odborné činnosti pouze architektům.

28 Rozsudkem č. 3651 ze dne 25. listopadu 2008 zamítl Tribunale amministrativo regionale del Veneto žalobu s tím, že se směrnice 85/384 vztahuje podle výkladu Soudního dvora na vzájemné uznávání programů odborné přípravy a netýká se podmínek přístupu k jednotlivým povoláním, což s sebou tedy nenese plnou asimilaci titulu „laurea in ingegneria“ s titulem „laurea in architettura“.

29 Krajské komory inženýrů podaly proti tomuto rozsudku odvolání ke Consiglio di Stato.

30 Consiglio di Stato uvádí, že povolit inženýrům, kteří získali své doklady o dosažené kvalifikaci v jiných členských státech než v Italské republice, vykonávat v Italské republice profesní činnost v rámci prací na nemovitostech kulturní hodnoty a nepovolit totéž stejným způsobem inženýrům, kteří doklady o dosažené kvalifikaci získali v Itálii, by bylo v rozporu se zásadami vnitrostátního práva potvrzenými ústavní judikaturou.

31 Consiglio di Stato se zabývá otázkou, zda mechanismus vzájemného uznávání zavedený směrnicí 85/384 musí být skutečně chápán v tom smyslu, že inženýři, kteří získali své doklady o dosažené kvalifikaci v jiných členských státech než v Italské republice, mohou v Italské republice vykonávat činnosti, jež jsou královským nařízením č. 2537/25 vyhrazeny pouze architektům, nebo zda Italská republika může od osob, které jsou držiteli akademického titulu umožňujícího výkon činností spadajících do oboru architektury, vyžadovat, aby se podrobily zvláštnímu ověření odborné způsobilosti, pokud jde o činnosti, jež toto královské nařízení vyhrazuje pouze architektům.

32 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání směrnice [...] 85/384 [...], v části, v níž přechodně povoluje výkon činností v oboru architektury (články 10 a 11) státním příslušníkům jiných členských států, kteří jsou držiteli výslovně uvedených dokladů o dosažené kvalifikaci, tomu, aby byla v Itálii pokládána za zákonnou správní praxe, jež má právní základ v čl. 52 druhém pododstavci první části královského nařízení č. 2537/25 [...], jenž specificky vyhrazuje některé práce na nemovitostech umělecké hodnoty pouze uchazečům s titulem ‚architetto‘ nebo uchazečům, kteří prokážou, že splňují zvláštní požadavky na vzdělání, specifické v oblasti kulturních statků a doplňující ty požadavky, které obecně opravňují k přístupu k činnostem spadajícím do oboru architektury ve smyslu uvedené směrnice?

2) Konkrétně, může taková praxe podrobit rovněž odborníky pocházející z jiných členských států než z [Italské republiky], ačkoli jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci, který v zásadě opravňuje k výkonu činností spadajících do oboru architektury, zvláštnímu ověření odborné způsobilosti (k čemuž dochází též u italských odborníků při zkoušce odborné způsobilosti k výkonu povolání architekta) za účelem přístupu k profesním činnostem uvedeným v čl. 52 druhém pododstavci první části královského nařízení č. 2537/25 [...]?“

**K pravomoci Soudního dvora**

33 Španělská vláda v podstatě tvrdí, že jelikož se spory v původním řízení týkají čistě vnitřních situací, Soudní dvůr nemá pravomoc na předběžné otázky odpovědět.

34 Ač je nesporné, že se spory v původním řízení týkají čistě vnitřních situací, na které se směrnice 85/384 neuplatní (v tomto ohledu viz výše uvedené usnesení Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, bod 51), ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nicméně vyplývá, že předkládající soud má za to, že by umožnění obrácené diskriminace tím, že se inženýrům, kteří získali své akademické tituly v jiných členských státech než v Italské republice, povolí, aby v Italské republice vykonávali činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty, kdežto inženýrům, kteří získali své akademické tituly v Itálii, se to nepovolí, bylo v rozporu se zásadami vnitrostátního práva potvrzenými ústavní judikaturou.

35 V tomto ohledu je nutno připomenout, že Soudní dvůr nemá pravomoc odpovědět na položenou otázku, pokud je zjevné, že ustanovení unijního práva, které má Soudní dvůr vyložit, nelze použít jako například v čistě vnitřních situacích. Nicméně i v takové situaci může Soudní dvůr podat žádaný výklad, jestliže vnitrostátní právo předkládajícímu soudu v takových řízeních, jako jsou řízení dotčená v původním řízení, ukládá, aby byla vlastním státním příslušníkům přiznána stejná práva, jako jsou práva, která by v téže situaci vyplývala z unijního práva pro státního příslušníka jiného členského státu (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 1. června 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Sb. rozh. s. I-4629, bod 39; ze dne 22. prosince 2010, Omalet, C-245/09, Sb. rozh. s. I-13771, bod 15, jakož i ze dne 21. června 2012, Susisalo a další, C-84/11, body 17 a 20). Existuje tak nepochybný unijní zájem na tom, aby Soudní dvůr podal výklad dotčeného ustanovení unijního práva.

36 Je tudíž nutno konstatovat, že Soudní dvůr má pravomoc odpovědět na předběžné otázky.

**K předběžným otázkám**

37 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda články 10 a 11 směrnice 85/384 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž osoby, které jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného jiným členským státem než hostitelským členským státem, jenž umožňuje přístup k činnostem v oboru architektury a je výslovně zmíněn v uvedeném článku 11, mohou v tomto hostitelském členském státě vykonávat činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty pouze tehdy, pokud případně v rámci zvláštního ověření odborné způsobilosti prokážou, že mají zvláštní kvalifikaci v oblasti kulturních statků.

38 Stran pravidla vnitrostátního práva, které zajišťuje, aby osoby, které jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci v oboru architektury vydaného Italskou republikou a které vykonávají své povolání v Itálii, nebyly podrobeny obrácené diskriminaci ve vztahu k osobám, které jsou držiteli takového dokladu vydaného jiným členským státem, je třeba přezkoumat – s cílem poskytnout užitečnou odpověď předkládajícímu soudu – dosah povinností zavedených články 10 a 11 směrnice 85/384 pro uznávání těchto posledně zmíněných dokladů hostitelským členským státem.

39 V rámci tohoto přezkumu je nutno připomenout, že směrnice 85/384 stanoví automatické vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci v oboru architektury, které odpovídají podmínkám vzdělání stanoveným uvedenou směrnicí (rozsudek ze dne 24. května 2007, Komise v. Portugalsko, C-43/06, bod 24).

40 Hlavní účel tohoto vzájemného uznávání je vyjádřen v článku 2 směrnice 85/384, jenž stanoví, že každý členský stát je povinen uznávat diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci získané na základě vzdělání a odborné přípravy při splnění požadavků upřesněných v článcích 3 a 4 této směrnice vydávané státním příslušníkům členských států ostatními členskými státy a přiznává těmto diplomům, osvědčením a jiným dokladům o dosažené kvalifikaci na svém území stejné účinky, pokud jde o přístup k činnostem obvykle vykonávaným pod profesním označením architekt, jako mají diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené kvalifikaci, které sám vydává. Článek 10 uvedené směrnice přechodně rozšiřuje uvedené uznávání na některé další diplomy, které neodpovídají požadavkům uvedeným v kapitole II téže směrnice, včetně požadavků upřesněných v článcích 3 a 4 této směrnice (výše uvedený rozsudek Komise v. Portugalsko bod 25 a citovaná judikatura).

41 Položené otázky se tak týkají rozsahu povinnosti vzájemného uznávání diplomů zavedené článkem 10 směrnice 85/384 a možnosti hostitelského členského státu vyžadovat od osob, které jsou držiteli diplomů vydaných jiným členským státem a obsažených na seznamu uvedeném v článku 11 směrnice 85/384, aby prokázaly, že mají zvláštní kvalifikaci v oblasti kulturních statků, aby mohly vykonávat činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty.

42 V tomto ohledu směrnice 85/384 bezpochyby neusiluje o právní úpravu podmínek přístupu k povolání architekta ani o definici povahy činností, které mají tyto osoby vykonávat. Z devátého bodu odůvodnění této směrnice totiž vyplývá, že smyslem jejího čl. 1 odst. 2 není podat právní definici činností v oboru architektury. Činnosti spadající do uvedeného oboru tak musí být definovány vnitrostátními právními předpisy (výše uvedené usnesení Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, bod 45).

43 Nicméně na rozdíl od teze zastávané Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori a Ordine degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona z této pravomoci hostitelského členského státu nelze vyvozovat, že směrnice 85/384 umožňuje uvedenému členskému státu podmínit výkon činností souvisejících s nemovitostmi umělecké hodnoty ověřením kvalifikace dotyčných osob v tomto oboru.

44 Zaprvé přiznání takové možnosti hostitelskému členskému státu by totiž znamenalo, že by mu bylo umožněno požadovat dodatečné zkoušky, což by vedlo k zásahu do automatického uznávání diplomů a – jak uvedl Soudní dvůr v bodě 28 výše uvedeného rozsudku Komise v. Portugalsko – bylo by to tudíž v rozporu se směrnicí 85/384.

45 Zadruhé, jak vyplývá z bodu 37 rozsudku ze dne 23. listopadu 2000, Komise v. Španělsko (C-421/98, Recueil, s. I-10375), z článků 2 a 10 směrnice 85/384 vyplývá, že je-li činnost obvykle vykonávaná architekty, kteří jsou držiteli diplomu vydaného hostitelským členským státem, migrující architekt, jenž je držitelem diplomu, osvědčení nebo jiného dokladu, který spadá pod působnosti této směrnice, rovněž musí mít přístup k takovéto činnosti, i když jeho diplomy, osvědčení nebo jiné doklady o dosažené kvalifikaci nejsou nezbytně věcně rovnocenné co do získaného vzdělání.

46 V tomto ohledu stanoví směrnice 85/384 opatření, která je nutno přijmout, pokud neexistuje věcná rovnocennost vzdělání získaného v členském státě původu nebo posledního usazení a vzdělání poskytovaného v hostitelském členském státě (výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, bod 43).

47 Z článku 16 odst. 2 směrnice 85/384 totiž vyplývá, že je-li možné zaměnit akademický titul členského státu původu nebo posledního usazení s titulem, který platí v hostitelském členském státě a vyžaduje zde další odbornou přípravu, kterou oprávněná osoba podle této směrnice nezískala, může tento hostitelský členský stát stanovit, že tato osoba bude užívat svůj akademický titul ve vhodné podobě, kterou hostitelský členský stát určí (výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, bod 44).

48 Je sice pravda, že oblast činností povolání architekta musí definovat vnitrostátní právní předpisy hostitelského členského státu, avšak nahlíží-li určitý členský stát na činnost tak, že spadá do uvedené oblasti, požadavek vzájemného uznávání diplomů znamená, že migrující architekti musí mít rovněž přístup k této činnosti (výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, bod 38).

49 V projednávaném případě je přitom nesporné, že činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty patří k činnostem povolání architekta, a spadají tedy do působnosti směrnice 85/384.

50 Konečně závěr, že hostitelský členský stát nemůže v rámci mechanismu vzájemného uznávání zavedeného článkem 11 směrnice 85/384 uložit dodatečné podmínky, jako jsou podmínky dotčené v původním řízení, pro výkon činností spadajících do oblasti povolání architekta, je mimoto potvrzen zjištěním Soudního dvora v bodě 52 výše uvedeného usnesení Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia.

51 Podle tohoto bodu totiž nelze odmítnout přístup k činnostem uvedeným v čl. 52 druhém pododstavci královského nařízení č. 2537/25, a sice činnostem souvisejícím s nemovitostmi umělecké hodnoty, osobám, které jsou držiteli diplomu inženýra nebo obdobného dokladu vydaného jiným členským státem než Italskou republikou, pokud je uveden na seznamu vyhotoveném v souladu s článkem 7 směrnice 85/384 nebo na seznamu obsaženém v článku 11 uvedené směrnice.

52 S přihlédnutím k výše uvedenému je na položené otázky třeba odpovědět tak, že články 10 a 11 směrnice 85/384 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž osoby, které jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného jiným členským státem než hostitelským členským státem, jenž umožňuje přístup k činnostem v oboru architektury a je výslovně zmíněn v uvedeném článku 11, mohou v tomto hostitelském členském státě vykonávat činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty pouze tehdy, pokud případně v rámci zvláštního ověření odborné způsobilosti prokážou, že mají zvláštní kvalifikaci v oblasti kulturních statků.

## K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

**Články 10 a 11 směrnice Rady 85/384/EHS ze dne 10. června 1985 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci v oboru architektury obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž osoby, které jsou držiteli dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného jiným členským státem než hostitelským členským státem, jenž umožňuje přístup k činnostem v oboru architektury a je výslovně zmíněn v uvedeném článku 11, mohou v tomto hostitelském členském státě vykonávat činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty pouze tehdy, pokud případně v rámci zvláštního ověření odborné způsobilosti prokážou, že mají zvláštní kvalifikaci v oblasti kulturních statků.**

Podpisy.